Wymagania edukacyjne z Ratownictwa Medycznego

Wymagania edukacyjne z **Ratownictwa Medycznego dla II roku nauczania w liceum ogólnokształcącym kładą nacisk na bezpieczeństwo, rozpoznawanie zagrożeń, odpowiedzialność oraz przygotowanie do udzielania pierwszej pomocy.**

Ocenie podlegają wiadomości i umiejętności dotyczące oceny sytuacji, komunikacji, doboru działań oraz bezpiecznego udzielania pomocy.

21. Narkotyki/dopalacze/używki – jak rozpoznać osobę po zażyciu substancji psychoaktywnej

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń wymienia możliwe zmiany zachowania, świadomości i oddechu po użyciu substancji psychoaktywnych. Ocenia bezpieczeństwo, rozpoznaje objawy zagrożenia życia i wzywa pomoc w przedstawionym scenariuszu.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń wyjaśnia, dlaczego same objawy nie pozwalają pewnie określić przyjętej substancji. Dobiera działania do reakcji i oddechu poszkodowanego, chroni siebie oraz przekazuje służbom istotne informacje bez stygmatyzowania osoby.

22. Oddechy ratunkowe dziecko, topielec, wisielec

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń wyjaśnia znaczenie wentylacji przy zatrzymaniu krążenia związanym z niedotlenieniem. Na odpowiednim fantomie demonstruje udrożnienie dróg oddechowych i oddechy ratownicze oraz łączy je z wezwaniem pomocy i RKO.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń porównuje postępowanie u dziecka, po tonięciu i po podwieszeniu, uwzględniając bezpieczeństwo oraz możliwość urazu. Rozpoznaje nieskuteczny oddech ratowniczy na fantomie, koryguje technikę i uzasadnia kolejność działań według przećwiczonego algorytmu.

23. Osoba nieprzytomna postępowanie

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń ocenia reakcję i prawidłowy oddech osoby nieprzytomnej. Wzywa pomoc, udrażnia drogi oddechowe oraz odróżnia sytuację wymagającą RKO od sytuacji pozwalającej na zastosowanie pozycji bezpiecznej.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń samodzielnie dobiera postępowanie do oddechu, podejrzenia urazu i zmiany stanu poszkodowanego. Wyjaśnia znaczenie ciągłej obserwacji oraz reaguje na oddech agonalny i utratę prawidłowego oddychania w symulacji.

24. Co to jest łańcuch przeżycia – stosowanie

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń wyjaśnia pojęcie łańcucha przeżycia i przedstawia znaczenie jego kolejnych ogniw. Wskazuje rolę rozpoznania zagrożenia, wezwania pomocy, RKO, defibrylacji i dalszej opieki.

- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń analizuje wpływ opóźnienia poszczególnych działań na skuteczność pomocy. W scenariuszu łączy zadania świadków i służb, wskazuje słabe ogniwa oraz proponuje rozwiązania skracające czas rozpoczęcia działań ratunkowych.

25. Kamizelki ratunkowe a pływanie

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń odróżnia kamizelkę ratunkową od asekuracyjnej. Odczytuje podstawowe oznaczenia, dobiera rozmiar według instrukcji i demonstruje prawidłowe zapięcie oraz dopasowanie kamizelki na sucho.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń uzasadnia dobór sprzętu do osoby, aktywności i warunków. Wyjaśnia, dlaczego umiejętność pływania nie zastępuje ochrony wypornościowej, oraz rozpoznaje błędy dopasowania i ograniczenia danego modelu.

26. Rodzaje niebezpieczeństw w otwartej przestrzeni woda góry las

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń rozpoznaje typowe zagrożenia nad wodą, w górach i w lesie. Wskazuje znaczenie pogody, terenu, wyposażenia i możliwości wezwania pomocy. Planuje podstawowe zabezpieczenie uczestników wyjścia.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń analizuje ryzyko w przedstawionym zdarzeniu terenowym i dobiera bezpieczny sposób działania. Określa informacje potrzebne do ustalenia lokalizacji, uzasadnia wezwanie odpowiednich służb i modyfikuje plan po zmianie warunków.

27. AED gdzie i kiedy

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń wyjaśnia przeznaczenie AED, rozpoznaje jego oznakowanie i wskazuje przykładowe miejsca dostępności. Rozpoznaje sytuację wymagającą przyniesienia i użycia urządzenia oraz wykonuje polecenia treningowego AED.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń organizuje szybkie dostarczenie AED bez pozostawiania poszkodowanego bez pomocy, jeśli są inni świadkowie. Uzasadnia bezpieczeństwo analizy i wyładowania oraz wyjaśnia, dlaczego urządzenie nie zaleca wyładowania w każdej sytuacji.

28. BLS podstawa resuscytacji osoby dorosłej

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń rozpoznaje brak reakcji i prawidłowego oddechu u dorosłego. Na fantomie demonstruje wezwanie pomocy, uciskanie klatki piersiowej i oddechy ratownicze zgodnie z przećwiczonym algorytmem BLS.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń samodzielnie prowadzi BLS w symulacji, rozpoznaje oddech agonalny i ogranicza przerwy w uciskaniu. Na podstawie informacji zwrotnej z fantomu koryguje technikę oraz organizuje zmianę osoby uciskającej.

29. BLS u dzieci

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń wskazuje podstawowe różnice pomiędzy BLS dziecka i dorosłego. Na fantomie dziecka ocenia reakcję i oddech, demonstruje oddechy początkowe oraz uciskanie klatki piersiowej według nauczonego algorytmu.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń dobiera technikę do wielkości dziecka i potwierdza skuteczność wentylacji na fantomie. Uzasadnia znaczenie niedotlenienia, organizuje wezwanie pomocy i współpracę ratowników oraz reaguje na zmianę stanu w scenariuszu.

30. BLS u niemowląt

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń rozpoznaje niemowlę wymagające rozpoczęcia BLS. Na fantomie demonstruje właściwe ułożenie głowy, szczelne objęcie ust i nosa podczas oddechów oraz technikę uciskania klatki piersiowej nauczaną na zajęciach.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń wyjaśnia różnice anatomiczne istotne dla wentylacji niemowlęcia i unika nadmiernego odchylania głowy. Koryguje nieskuteczne oddechy i uciski na fantomie, współpracuje z drugą osobą i uzasadnia kolejność działań.

31. BLS z użyciem AED

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń łączy BLS dorosłego z użyciem treningowego AED. Odsłania klatkę piersiową, przykleja elektrody według schematu i zapewnia, by nikt nie dotykał poszkodowanego podczas analizy i wyładowania.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń koordynuje działania dwóch ratowników, ograniczając przerwy w RKO. Dostosowuje przygotowanie klatki piersiowej i dobór elektrod do scenariusza oraz sprawnie wznawia uciskanie po poleceniu urządzenia.

32. Badanie urazowe pełne / miejscowe

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń wyjaśnia cel oceny urazowej pełnej i miejscowej. W symulacji zbiera podstawowe informacje o mechanizmie urazu, rozpoznaje widoczne obrażenia i krwotoki oraz unika zbędnego poruszania poszkodowanym.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń dobiera zakres oceny do stanu osoby i mechanizmu zdarzenia. Uzasadnia pierwszeństwo działań ratujących życie przed szczegółowym badaniem oraz prowadzi ponowną ocenę z poszanowaniem prywatności poszkodowanego.

33. Transport poszkodowanego oraz przygotowanie do transportu

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń wskazuje zagrożenia wynikające ze zbędnego przemieszczania osoby po urazie. Przygotowuje poszkodowanego do oczekiwania na ZRM, zapewnia ochronę termiczną i przekazuje informacje o stanie oraz wykonanych czynnościach.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń rozróżnia sytuacje wymagające pilnego przemieszczenia z niebezpiecznego miejsca od sytuacji pozwalających czekać na służby. W zespole ćwiczy bezpieczne przygotowanie sprzętu i współpracę przy przemieszczaniu fantomu pod nadzorem nauczyciela.

34. Urazy klatki piersiowej

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń rozpoznaje możliwy uraz klatki piersiowej na podstawie mechanizmu zdarzenia, bólu i zaburzeń oddychania. Wzywa pomoc, ogranicza wysiłek poszkodowanego i kontroluje jego oddech.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń odróżnia uraz zamknięty od otwartej rany klatki piersiowej i dobiera postępowanie zgodnie z poznanymi zasadami pierwszej pomocy. Uzasadnia unikanie nieprawidłowego szczelnego zamykania rany oraz rozpoznaje objawy narastającego zagrożenia życia.

35. Urazy kręgosłupa

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń wymienia mechanizmy zdarzeń sugerujące uraz kręgosłupa. Ogranicza zbędne ruchy, uspokaja poszkodowanego, wzywa pomoc i obserwuje podstawowe funkcje życiowe.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń uzasadnia pierwszeństwo drożności dróg oddechowych i oddychania przed ograniczaniem ruchu kręgosłupa. Dobiera bezpieczne postępowanie do świadomości i oddechu oraz współpracuje z zespołem w symulacji bez wykonywania nieprzećwiczonych technik.

36. Urazy mózgowo-czaszkowe – znaczenie

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń wskazuje możliwe objawy urazu głowy, w tym utratę przytomności, zaburzenia pamięci i wymioty. Rozpoznaje potrzebę przerwania aktywności, obserwacji i pilnego wezwania pomocy przy objawach alarmowych.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń analizuje mechanizm urazu i zmiany stanu poszkodowanego w czasie. Wyjaśnia, dlaczego początkowo dobry kontakt nie wyklucza pogorszenia, oraz planuje kontrolę świadomości, oddechu i przekazanie informacji służbom.

37. Udar charakterystyczne objawy

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń rozpoznaje asymetrię twarzy, osłabienie kończyny i zaburzenia mowy jako możliwe objawy udaru. Wzywa 112/999 i ustala czas wystąpienia objawów lub ostatniego prawidłowego funkcjonowania.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń interpretuje opis nagłych objawów neurologicznych i uzasadnia konieczność szybkiego działania także przy ich przemijaniu. Kontroluje reakcję i oddech, unika podawania jedzenia i picia oraz przekazuje uporządkowane zgłoszenie.

38. Zawał mięśnia sercowego przyczyny

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń wyjaśnia w podstawowym zakresie związek niedokrwienia mięśnia sercowego z zawałem. Wskazuje czynniki ryzyka i objawy alarmowe oraz demonstruje wezwanie pomocy i zapewnienie spoczynku w scenariuszu.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń rozpoznaje możliwość nietypowego przebiegu i uzasadnia, dlaczego sam wygląd osoby nie wyklucza zagrożenia. Planuje obserwację, przygotowanie AED i przejście do BLS w przypadku utraty reakcji oraz prawidłowego oddechu.

39. Krwotok krwawienie bezpieczeństwo

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń odróżnia niewielkie krwawienie od krwotoku zagrażającego życiu. Stosuje dostępne środki ochrony, demonstruje ucisk rany i dobór opatrunku oraz wzywa pomoc w odpowiednim scenariuszu.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń ocenia skuteczność ucisku, rozpoznaje oznaki pogorszenia krążenia i dobiera dalsze działania w granicach przeszkolenia. Wyjaśnia wskazania do opaski ratunkowej przy masywnym krwotoku z kończyny i potrzebę ponownej kontroli.

40. Utonięcie podtopienie

- **Wymagania podstawowe (konieczne/podstawowe):** Uczeń rozpoznaje zagrożenie tonięciem i opisuje bezpieczne wezwanie pomocy oraz działania z brzegu. Po wydobyciu poszkodowanego w symulacji ocenia reakcję i oddech, a na fantomie demonstruje oddechy początkowe i RKO.
- **Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzające/dopełniające):** Uczeń wyjaśnia rolę niedotlenienia i unika działań opóźniających resuscytację, takich jak próby usuwania wody z płuc. Planuje użycie AED po przygotowaniu klatki, ochronę przed wychłodzeniem i dalszą ocenę medyczną.